

Participatieverslag – Verkenning Fase 1

voor het locatiebesluit boezembemaling Overwaard

Projectgegevens

Titel:	Participatieverslag – Fase 1, Boezembemaling Overwaard
Versie:	1
Status:	Definitief
Datum:	2-12-2020
Auteurs:	A. Koopal, M. Rimmelzwaan
Opdrachtgever:	Waterschap Rivierenland

H1 Inleiding

Voor u ligt het Participatieverslag behorende bij het besluit voor de locatiekeuze boezembemaling Overwaard als onderdeel van de verkenning watersysteemmaatregelen Alblasserwaard. Het verslag bevat een beschrijving van het gevolgde proces met de omgeving én geeft de belangrijkste uitkomsten uit dat proces weer en hoe deze zijn gebruikt voor de stappen en besluiten die tot het locatiebesluit hebben geleid.

Het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland heeft in september 2017 een visie voor de Alblasserwaard 2050 vastgesteld om ook in de toekomst een robuust en klimaatbestendig watersysteem te hebben. De essentie van de visie is om in 2050 een watersysteem te hebben dat geschikt is om alle wateropgaven van het waterschap het hoofd te bieden. Het behelst dus een integraal toekomstbeeld, waarin de opgaven van de regionale waterveiligheid, het peilbeheer van het boezemsysteem en de waterkwaliteit worden aangepakt.

Deze visie voor de Alblasserwaard betekent een wijziging in de indeling van het huidige watersysteem van de Overwaard en de Nederwaard. Na zes eeuwen zal namelijk het water niet alleen via Kinderdijk worden afgevoerd, maar ook door nieuw te bouwen boezembemaling elders in het gebied. Hierdoor zal een nieuwe indeling in het watersysteem van de Overwaard en de Nederwaard ontstaan. Op die manier is het waterpeil op de boezems beter te beheersen en hoeven minder kades verbeterd te worden. Op de polderpeilen hebben de maatregelen geen effect.

De verkenning voor de boezembemaling overwaard is in twee fases te onderscheiden

Fase 1: het locatiebesluit voor de boezembemaling Overwaard.

2018-2020 Eerst heeft een trechtering van mogelijke naar kansrijke alternatieven plaatsgevonden. Vervolgens zijn de kansrijke alternatieven nader uitgewerkt en onderzocht en mede op basis van een milieueffectrapportage is een locatie gekozen.

Kansrijke alternatieven voor locatie boezembemaling Overwaard;

- Groot-Ammers Sluis: een boezemgemaal ter hoogte van Sluis in Groot-Ammers, inclusief een verbreding en verdieping van de Ammersche boezem;
- Groot-Ammers West: een boezemgemaal aan de Opperstok in de polder Streefkerk, ongeveer 500 meter ten westen van Groot-Ammers, inclusief een nieuw boezemkanaal tussen het Achterwaterschap en de Lekdijk;
- Hardinxveld: een boezemgemaal ten oosten van de woonkern Hardinxveld-Giessendam, inclusief een nieuw boezemkanaal tussen de Giessen en de Beneden-Merwede

Fase 2 De uitwerking van het locatiebesluit naar een voorkeursalternatief

In 2021 wordt op basis van het locatiebesluit het alternatief verder uitgewerkt tot een voorkeursalternatief waaronder de tracékeuze van het boezemkanaal en de locatie van het gemaal valt.

Nadat de keuze voor Hardinxveld door het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland op 27 november 2020 was bestendigd¹, heeft het Dagelijks Bestuur van het waterschap op 5 januari 2021

¹ In juni 2019 hebben de onderzoeksresultaten tot een besluit van het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland geleid voor een nieuwe boezem en boezemgemaal bij Hardinxveld. In januari 2020 bleek dat een nieuwe boezem en boezemgemaal in Hardinxveld nog complexer was dan voorzien. Daarom is besloten om een gemaal in Groot-Ammers te onderzoeken tot op hetzelfde detailniveau als de uitwerking voor een gemaal en boezemkanaal in Hardinxveld. De onderzoeksresultaten hebben ertoe geleid dat het AB zijn besluit heeft bestendigd; een keuze voor een gemaal bij Hardinxveld.

het locatiebesluit voor Hardinxveld vastgesteld, inclusief MER fase 1. Allereerst zal in 2026 een gemaal met een grote capaciteit in Hardinxveld worden gebouwd. Om het water daar te krijgen, zal een nieuwe boezem aangelegd worden vanaf de Giessen. Over ongeveer 10 jaar wordt besloten of er ook in Groot-Ammers een boezemgemaal met een kleinere capaciteit bij moet komen en zullen ook alternatieven voor aanvullende boezembemaling worden onderzocht. Dit participatieverslag beschrijft op hoofdlijnen het gevolgde proces én de belangrijkste aandachtspunten die vanuit de omgeving zijn meegegeven in fase 1 van de verkenning: de locatiekeuze. Hierna volgt nog fase 2 van de verkenning: de keuze van het voorkeursalternatief, bestaande uit de tracékeuze van het boezemkanaal en de ligging van het boezemgemaal. Vervolgens wordt een Projectbesluit in het kader van de nieuwe Omgevingswet genomen waarin het gedetailleerde ontwerp van het voorkeursalternatief is toegelicht, inclusief de inpassing in de omgeving, effecten op milieu, eventuele bijbehorende compensatiemaatregelen. Bij het Projectbesluit hoort ook een Milieu Effect Rapport, een omgevingsplan en benodigde vergunningen.

Participatie in de verkenningfase Boezembemaling Overwaard

Participatie is de deelname van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties aan het plan- en besluitvormingsproces. Participatie is nodig om informatie, kennis, belangen en standpunten te delen, met als doel een kwalitatief beter besluit, met meer draagvlak en een korte doorlooptijd. Deze doelen worden bereikt door de meedenkkracht, initiatieven en ideeën uit de maatschappij te gebruiken.

De verkenning voor de boezembemaling van de nieuwe Overwaard anticipeert op de inwerkingtreding van de Omgevingswet onder andere door een uitgebreid participatieproces in de geest van de Omgevingswet. Dit betekent dat aan de participatie in de verkenningfase bepaalde eisen worden gesteld, onder andere:

- Het bevoegd gezag geeft kennis middels een kennisgeving:
 - van zijn voornemen om een verkenning uit te voeren naar een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving;
 - van de wijze waarop burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zullen worden betrokken.
- Daarnaast worden de resultaten van de uitgevoerde verkenning gedeeld, waarbij in ieder geval wordt ingegaan op de door derden voorgedragen oplossingen en de daarover door deskundigen uitgebrachte adviezen. NB: Een eventuele verrijking van de opgave kan worden meegenomen, maar is niet verplicht conform artikel 5.51 Omgevingswet.

Het participatieproces van de boezembemaling is vastgelegd in het participatieplan boezembemaling Overwaard (zie bijlage 2 van de Notitie Reikwijdte en detailniveau).

Hieronder is een beknopte samenvatting weergegeven van het participatieplan.

Doel van de participatie is:

- Het informeren van belanghebbenden en belangstellenden over de verkenning.
- Het in staat stellen van belanghebbenden om tijdig en op zinvolle wijze inbreng te leveren door oplossingen aan te dragen of ideeën in te brengen over de mogelijke ingrepen.
- Het terugkoppelen naar de omgeving over de wijze waarop de aangedragen ideeën en oplossingen zijn verwerkt en het waarom daarvan.
- Het bijdragen aan begrip en draagvlak voor de ingrepen die uiteindelijk tot uitvoering gaan komen; zowel bij bewoners en ondernemers als bij bestuurders en overheden.

Participatie van de omgeving tijdens de verkenningfase organiseren we door:

- Individuele gesprekken (o.a. keukentafelgesprekken) met direct betrokkenen, overheden en belangengroepen.
- Meedenk- en informatiebijeenkomsten met directbetrokkenen, overheden en belangengroepen.
- Het verspreiden van nieuwsbrieven met daarin actuele informatie over het project. Een bestuurlijke en ambtelijke begeleidingsgroep (ABG en BBG) met vertegenwoordiging vanuit Gemeente Hardinxveld-Giessendam, Gemeente Molenlanden, Provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat en 'ontmoetingen' met de gemeenteraden van Hardinxveld-Giessendam en Molenlanden.
- Ter inzage leggen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). De NRD is de start van de M.e.r.-procedure die als doel heeft om het milieubelang volwaardig te laten meewegen in de besluitvorming.
- Inspraak op de Locatiekeuze met bijbehorende MER fase 1.
- Inspraak op het ontwerp-voorkeurstracé van het boezemkanaal en de locatie van het boezemgemaal;
- Bijhouden van de website www.wsrl.nl/a5h met informatie over het project, nieuwsbrieven, en presentaties van bijeenkomsten.

Middels deze activiteiten worden belanghebbenden en belangstellenden geïnformeerd en hebben zij de mogelijkheid om hun inbreng te leveren.

In een stakeholderanalyse en een klanteisenoverzicht documenteren we aangedragen oplossingen, aandachtspunten, eisen en wenspunten die we uit de verschillende participatiemomenten ophalen. Dit wordt benut bij de uitwerking van de alternatieven, voor zover dit past bij het detailniveau van de verkenningsfase.

Oplossingen en ideeën uit de omgeving beoordelen we op hoofdlijnen op verschillende criteria om ze al dan niet mee te nemen in het vervolgtraject;

- Doelbereik
- Effecten op omgeving
- Technische uitvoerbaarheid
- Draagvlak
- Bijdrage aan andere opgaven (o.a. duurzaamheid, meekoppelkansen)
- Kosten

Daarnaast stellen we ten behoeve van het Locatiebesluit, Nota Voorkeursalternatief en Projectbesluit een participatieverslag op, waarin we aangeven hoe we de aangedragen oplossingen, aandachtspunten, eisen en wensen vanuit de omgeving hebben verwerkt en welk beeld er vanuit de omgeving is op de alternatieven. Deze inzichten worden benut in de besluitvormingsmomenten.

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is beschreven welk participatieproces en -momenten met de omgeving in de verkenning is gevolgd. Ook wordt in dit hoofdstuk de relatie met de (nog komende) formele inspraak toegelicht en is beschreven hoe de besluitvorming in de verkenning is georganiseerd. In hoofdstuk 3 zijn per categorie stakeholders op hoofdlijnen de belangrijkste opgehaalde inhoudelijke aandachtspunten en reacties weergegeven.

H2 De wijze van participatie

De bouw van een gemaal en bijbehorende boezem is een ingrijpende verandering in de omgeving en voor direct betrokkenen. Een participatietraject met inwoners, bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties is daarom integraal onderdeel bij het uitwerken van de keuze voor de locatie van de nieuwe boezembemaling in de Alblasserwaard. Doel hiervan was om inzicht, begrip, draagvlak en meerwaarde te creëren bij stakeholders in het projectgebied. Ook zijn stakeholders van de samenwerkende partijen (de betrokken overheden), zoals bestuurders en ambtenaren, actief betrokken in het proces.

In de procesbeschrijving wordt onderscheid gemaakt in participatie, formele inspraak en besluitvorming.

2.1 Participatie

De participatie voor het locatiebesluit boezembemaling Overwaard is in 2018 gestart met een **kennisgeving** en **informatiebijeenkomst** op 31 oktober 2018 voor de gehele verkenning watersysteemmaatregelen in de Alblasserwaard. Vervolgens zijn in 2018 en 2019 verschillende **meedenktafels** georganiseerd met direct belanghebbenden, overheden en belangengroepen in Hardinxveld en Groot-Ammers. Hierin zijn aandachtspunten, ideeën, belangen, wensen en kansen ingebracht. Ook zijn enkele **keukentafelgesprekken** met directbetrokkenen gevoerd.

In juni 2019 hebben de onderzoeksresultaten tot een besluit van het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland geleid voor een nieuwe boezem en boezemgemaal bij Hardinxveld. Deze keuze is tijdens een **informatie- en meedenkbijeenkomst** op 11 juli 2019 gedeeld en er is toen het eerste beeld van mogelijke alternatieven voor een boezem en boezemgemaal gepresenteerd voor Hardinxveld. Deelnemers aan de bijeenkomst hebben aanvullende mogelijke alternatieven aangedragen en deze zijn vervolgens meegenomen in het onderzoek.

In de 2^e helft van 2019 zijn de mogelijke alternatieven voor Hardinxveld verder onderzocht. Deze zijn met een groot deel van directbetrokkenen tijdens een **keukentafelgesprek** besproken. Tevens heeft op 25 september 2019 een bijeenkomst plaatsgevonden om een terugkoppeling te geven over wat tot dan toe opgehaald is. Met de gemeenteraad Hardinxveld –Giessendam is hierover op 11 december 2019 een '**ontmoeting**' geweest.

In januari 2020 bleek dat een nieuwe boezem en boezemgemaal in Hardinxveld nog complexer was dan voorzien. Dit wordt veroorzaakt door enkele tegenvallers bij zowel de kruising van een nieuwe boezem met de snelweg A15, de nieuwe kades op de slappe ondergrond, alsmede enkele forse kabels en leidingen. Daarom is besloten om in deze verkenningsfase ook het gemaal in Groot-Ammers Sluis opnieuw te onderzoeken tot op hetzelfde detailniveau als de uitwerking voor een gemaal en boezemkanaal in Hardinxveld. In een **nieuwsbrief** zijn directbetrokkenen in Hardinxveld en Groot-Ammers geïnformeerd. Met enkele directbetrokkenen in Groot-Ammers hebben **keukentafelgesprekken** plaatsgevonden. Ook zijn de betrokken overheden (ambtenaren, wethouders, gemeenteraden en gedeputeerde) hierover geïnformeerd.

Begin 2020 zijn de *mogelijke* alternatieven voor een nieuwe boezem nabij Hardinxveld verder uitgewerkt en beoordeeld. Hieruit volgden de *kansrijke* alternatieven. Deze afweging is voorgelegd aan de **ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep**. Directbetrokkenen in Hardinxveld zijn geïnformeerd over de keuze van de kansrijke alternatieven met een **nieuwsbrief**. Ook zijn de gemeenteraden van Hardinxveld-Giessendam en Molenlanden schriftelijk geïnformeerd.

In 2020 is de m.e.r.-procedure voor het locatiebesluit boezembemaling Overwaard gestart, met de ter inzagelegging van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). In de NRD staat aangegeven wat het project inhoudt, geven we aan op welke wijze de selectie van de kansrijke alternatieven heeft plaatsgevonden en welke milieu onderzoeken uitgevoerd gaan worden. De kansrijke alternatieven in Hardinxveld en het kansrijke alternatief Groot-Ammers Sluis worden in de m.e.r. onderzocht. Hiervoor is in mei een **informatiebijeenkomst** georganiseerd waarin een toelichting is gegeven op onder andere de stap van mogelijke naar kansrijke alternatieven, de werkwijze van de m.e.r. de te doorlopen procedure en mogelijkheden voor participatie. Daarna is de NRD **ter inzage** gelegd van 29 april tot en met 27 mei 2020. Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen hierop en het advies van de commissie M.e.r. en de provincie Zuid-Holland is de locatie Groot Ammers West als kansrijk alternatief toegevoegd aan het onderzoek en het MER voor het locatiebesluit. De zienswijzen zijn in oktober beantwoord in een **Nota van antwoord**. Tevens zijn de bijbehorende adviezen van de provincie Zuid-Holland, de commissie-m.e.r. en Rijkswaterstaat met de indieners van de zienswijzen gedeeld en op de website geplaatst.

In de eerste helft van 2020 zijn de alternatieven voor Groot-Ammers Sluis en -West nader uitgewerkt, zodat deze een gelijkwaardig detailniveau krijgt als de kansrijke alternatieven voor Hardinxveld. Voor enkele specifieke inpassingsopgaven zijn directbetrokkenen in **keukentafelgesprekken/ telefoongesprekken** tot begin september 2020 betrokken bij de uitwerking van specifieke onderdelen.

Met het later toevoegen van Groot-Ammers West aan het onderzoek, is specifiek voor de betreffende direct belanghebbenden in juli een inloopbijeenkomst georganiseerd. Tevens is in juli een informatiebrief gestuurd met nadere toelichting en alle projectinformatie die tijdens eerdere bijeenkomsten voor de andere locaties was gedeeld.

In juli 2020 zijn de uitwerkingen middels schetsontwerpen van Groot-Ammers Sluis en -West in een onlinebijeenkomst en inloopbijeenkomsten voorgelegd. Daarnaast is ook de **ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep** begin juli en de tweede helft van september 2020 om reactie gevraagd. De uitkomsten zijn begin oktober 2020 meegegeven in een bestuursnotitie aan het Algemeen Bestuur van het waterschap ten behoeve van de besluitvorming over de keuze Groot-Ammers of Hardinxveld.

Het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland heeft op 27 november 2020 op basis van de resultaten van het nadere onderzoek naar de drie locaties, en met het oog op de maatregelen na 2035, besloten het besluit van juni 2019 te bestendigen om in Hardinxveld te starten met de bouw van een boezemgemaal en de aanleg van een nieuw boezemkanaal.

Direct betrokkenen zijn in december middels een nieuwsbrief geïnformeerd over dit besluit. In januari is het locatiebesluit in een **informatiebijeenkomst** nader toegelicht. De keuze voor het locatiebesluit wordt middels een notitie *ontwerp*-locatiebesluit samen met het milieueffectenrapport **ter inzage** gelegd in *jan-febr*. Betrokkenen kunnen een inspraakreactie geven op de locatiekeuze en het milieueffectrapport. Indieners ontvangen een antwoord op hun inspraakreacties en deze worden tevens vastgelegd in een **Nota van antwoord**. Dit document is één van de bouwstenen die meegenomen wordt bij besluitvorming over het definitieve locatiebesluit en de verdere uitwerking om te komen tot een voorkeursalternatief.

In het vervolg van de verkenning wordt het locatiebesluit uitgewerkt naar een voorkeursalternatief. Hiervoor wordt ook weer een participatieproces ingericht met onder andere meedenk- en informatiebijeenkomsten en keukentafelgesprekken.

Figuur 1 Enkele impressies van de verschillende bijeenkomsten voor de locatiekeuze boezembemaling Overwaard

2.2 Nadere duiding zienswijze en inspraak

Naast de informele lijn van participatie tijdens de georganiseerde bijeenkomsten is in de Verkenningsfase voor de boezembemaling Overwaard op drie momenten gelegenheid voor een ieder om een schriftelijke zienswijze in te dienen of inspraakreactie te geven, waarvan reeds één moment heeft plaatsgevonden.

Zienswijzen op reikwijdte en detailniveau

In het voorjaar van 2020 kon iedereen een zienswijze indienen op de reikwijdte en detailniveau van de op te stellen Milieueffectrapportage (MER) bij het locatiebesluit boezembemaling Overwaard. Daarbij werd de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) door de provincie Zuid-Holland (als coördinerend bevoegd gezag) ter inzage gelegd. Zienswijzen konden zowel online als per post worden ingediend. In totaal zijn er 13 zienswijzen binnengekomen, waarbij enkele door meerdere belanghebbenden zijn ingediend. Ook de commissie voor de milieueffectrapportage en Rijkswaterstaat hebben een advies gegeven op de NRD. Alle zienswijzen zijn van reactie voorzien in de Nota van Antwoord. De provincie Zuid-Holland heeft als Bevoegd Gezag op basis van de NRD, de Nota van Antwoord, de ingediende zienswijzen en genoemde adviezen haar advies opgesteld voor de reikwijdte en detailniveau van de Milieueffectrapportage. Dit advies, inclusief de Nota van Antwoord en adviezen is aan alle indieners van een zienswijze toegestuurd en deze is gepubliceerd op de projectwebsite: www.a5h.nl.

Inspraak op ontwerp-locatiebesluit en M.e.r. fase 1 en ontwerp-VKA

Op het ontwerp-locatiebesluit en M.e.r. fase 1 kan in januari-februari 2021 een schriftelijke inspraakreactie worden gegeven. Ook bij de uitwerking van het locatiebesluit tot voorkeursalternatief kan eerst op het ontwerp-voorkeursalternatief in het eerste kwartaal van 2022 een schriftelijke inspraakreactie worden gegeven. Na beide inspraakmomenten wordt in een nota van antwoord reactie gegeven op de inspraak.

2.3 Nadere duiding besluitvorming

Het Algemeen bestuur van Waterschap Rivierenland heeft op 27 november 2020 de locatiekeuze voor Hardinxveld bestendigd, het Dagelijks Bestuur heeft het locatiebesluit voor Hardinxveld, inclusief bijbehorend Milieu Effect Rapport op 5 januari vastgesteld. In de besluitvorming hebben zij de informatie over draagvlak, vanuit de participatie en uit de formele inspraak en de bestuurlijke begeleidingsgroep meegenomen, naast de andere criteria (doelbereik, haalbaarheid en milieueffecten en kosten).

Ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep

Vanuit het project zijn zowel ambtelijk als op bestuurlijk niveau overheden betrokken in het proces. Hiervoor is een ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep georganiseerd met vertegenwoordiging vanuit de provincie Zuid-Holland, gemeente Molenlanden en gemeente Hardinxveld-Giessendam. Rijkswaterstaat was alleen vertegenwoordigd in de ambtelijke begeleidingsgroep. Daarnaast zijn beide gemeenteraden ook geïnformeerd over het project middels twee informatiebrieven. De inbreng uit dit traject is ook meegenomen in de besluitvorming door het Waterschap.

H3 Resultaten Participatie

In het proces met de omgevingspartijen/ stakeholders zijn diverse aandachtspunten opgehaald. Hieronder zijn op hoofdlijnen de belangrijkste aandachtspunten en reacties weergegeven. Verschillende punten zijn in deze Verkenningfase al opgepakt, andere zijn aandachtspunten voor de keuze danwel verdere uitwerking van het voorkeursalternatief.

Inbreng van aanvullende alternatieven

In het participatieproces zijn aanvullende alternatieven en tracés voor de boezembemaling ingebracht en meegenomen in de onderzoeken.

Tijdens de meedenktafels voor de boezembemaling Overwaard zijn door de omgeving diverse mogelijkheden ingebracht die in de trechtering van mogelijk naar kansrijke alternatieven ook zijn beschouwd. Zie ook de bijlage ‘Van mogelijke naar kansrijke alternatieven boezembemaling Overwaard’ bij het MER.

Tijdens informatieavonden en meedenkbijeenkomsten heeft de omgeving van Hardinxveld de tracés F en G ingebracht. Deze zijn meegenomen in de beoordeling om tot de kansrijke tracés te komen.

Alternatief A had bij een deel van de directbetrokkenen van Hardinxveld de voorkeur vanwege o.a. het benutten van zo min mogelijk private gronden in het gebied. Er zijn zienswijzen ingebracht over het laten afvallen van dit alternatief als kansrijk alternatief. In de nota van antwoord is de keuze voor het afvallen van tracé A nader toegelicht.

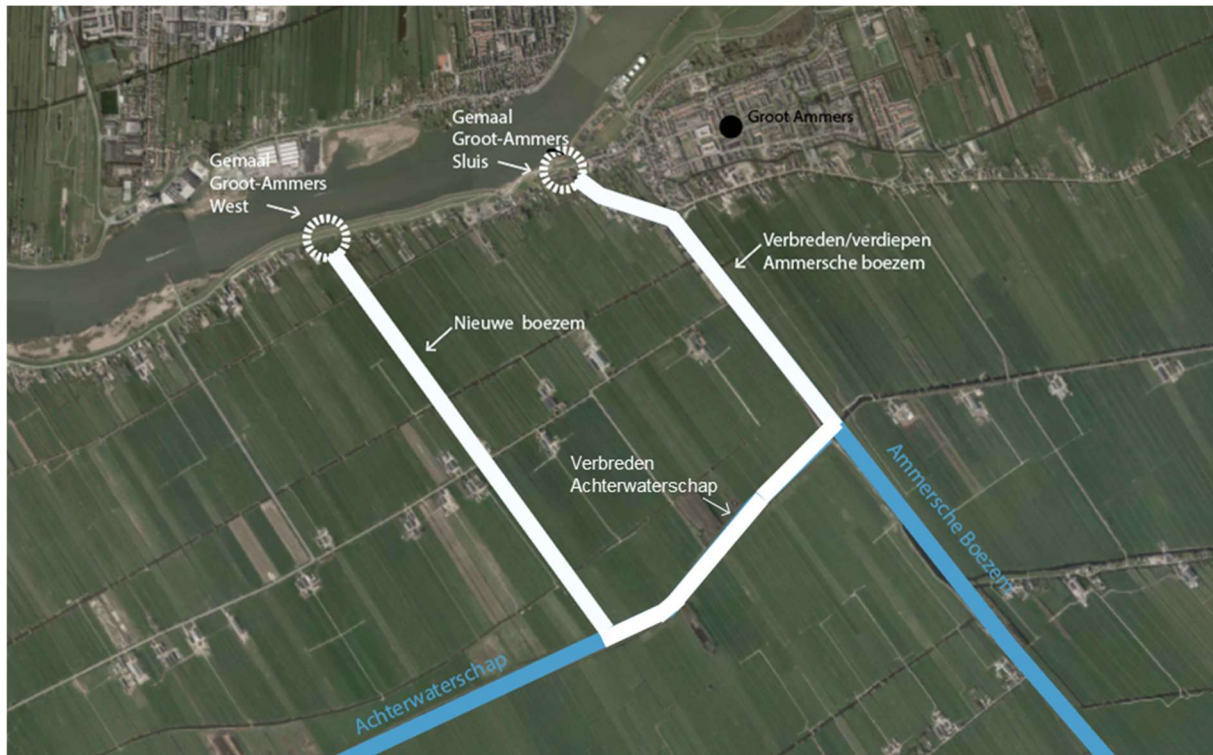

Figuur 2 mogelijke alternatieven Hardinxveld, waarbij tracé F en G specifiek uit de omgeving zijn aangedragen

Naar aanleiding van het advies van de commissie-m.e.r. op de NRD en de formele zienswijzen vanuit de omgeving van Groot Ammers is het alternatief Groot Ammers West toegevoegd als kansrijk

alternatief voor het locatiebesluit. De overwegingen hiervoor is in de nota van antwoord op de zienswijzen van de NRD geduid.

Tijdens de bijeenkomsten in juli 2020 is geopperd om het tracé Groot-Ammerz West nog verder westwaarts te leggen richting Streefkerk, omdat daar al een brede polderwatergang ligt. Deze is niet meegenomen, omdat op voorhand al aangegeven kon worden dat de effecten groter zouden zijn: het tracé wordt een stuk langer, de effecten op landbouw zijn daarmee nog groter en enkele woningen moeten gesloopt worden.

Figuur 3 Groot Ammerz West is naast Groot Ammerz Sluis als kansrijk alternatief toegevoegd voor het locatiebesluit

Inbreng op de alternatieven

In de verschillende meedenkbijeenkomsten, informatiebijeenkomsten en keukentafelgesprekken zijn op *hoofddlijnen* de volgende belangrijkste aandachtspunten en reacties weergegeven bij de kansrijke alternatieven²;

Begrip voor project, wel Nimby

Uit de participatie bleek onder de bewoners van de Alblasserwaard en de directbetrokkenen in het algemeen begrip te zijn van voor de noodzaak tot het verbeteren van het watersysteem van de Alblasserwaard met een nieuw boezemgemaal en aanpassingen aan het boezemsysteem. Vanuit het belang voor hun eigendommen, woon- en leefkwaliteit, continuïteit van bedrijfsvoering, hinder en/of schade tijdens de uitvoeringsfase en gebruiksfase gaven de directbetrokkenen de voorkeur te hebben voor de andere alternatieven; 'not in my backyard'. Deze aspecten zijn hieronder ook nader geduid.

Zorgen over overlast tijdens uitvoering en/of gebruiksfase

² Naast deze hoofddlijnen zijn ook in de nota van antwoord op de zienswijzen op de NRD nog specifieke reacties gegeven

Voor alle alternatieven geldt dat er zorgen zijn om overlast gedurende de uitvoering; waaronder bereikbaarheid/verkeershinder, schade (aan woningen) en geluidsoverlast. Voor de gebruiksfase zijn er ook zorgen over overlast van het gemaal; waaronder geluidshinder, ultrasone trillingen, stankoverlast als gevolg van kroosvuil. Ook zijn er zorgen geuit over overlast als gevolg van beheer en onderhoud van het gemaal en de boezem.

Deze mogelijke effecten zijn voor zover te overzien in deze fase in de m.e.r. meegenomen en meegewogen in het locatiebesluit. Ook is in de nota van antwoord op de zienswijzen op deze zorgen gereageerd. Verder zal het zo veel mogelijk voorkomen van hinder en overlast zowel tijdens de uitvoering als gebruiksfase bij de verdere planuitwerking en voorbereiding voor de uitvoeringsfase meegenomen worden.

Voor Groot-Amers West en met name voor Hardinxveld werden daarnaast zorgen over overlast door (water)recreatie genoemd. Of en hoe het gebruik van de nieuwe boezem en boezemkades voor recreatie zal zijn wordt samen met het gebied nader bepaald in de verdere planuitwerking.

Effecten op huidige gebruiksfuncties

Directbetrokkenen en belanghebbenden hebben de -negatieve- effecten als gevolg van de -nieuwe- boezem en boezemgemaal voor het huidige gebruik benoemd, onder andere;

- De afname van agrarisch gronden, danwel de negatieve effecten op de agrarische bedrijfsvoering of zelfs bedrijfsbeëindiging in geval van Groot-Amers West;
- Effecten op het gebied van (water)recreatie door stroming, verdieping en verbreding van de boezem (o.a.; pleziervaart, zwemmen en schaatsen in Groot-Amers Sluis; vissen, volkstuinen en dag- en verblijfsrecreatie in Hardinxveld);
- Verlies van woonfuncties en tuinen;
- Effect op bedrijfsvoering (onder andere op vishandel van Wijk aan de Amersche boezem).

Deze effecten op de huidige gebruiksfuncties zijn beschouwd in de trechtering van mogelijke naar kansrijke alternatieven en hebben een plek gekregen in de milieueffectrapportage ten behoeve van de locatiekeuze. In de verdere uitwerking naar een voorkeursalternatief en in de planuitwerking is er aandacht voor een zorgvuldige inpassing en het zorgvuldig omgaan met huidige gebruiksfuncties; bijvoorbeeld door het volgen van eigendomsgrenzen in het agrarisch gebied en of kavelruilopties te bespreken, maatregelen om het woongenot terug te brengen, recreatief gebruik terug te brengen of verder te ontwikkelen of juist te ontmoedigen.

Aantasting woonkwaliteit en leefomgeving

Niet alleen de effecten van het ruimtebeslag van het boezemkanaal en -gemaal zijn door directbetrokkenen ingebracht, maar zij hebben ook hun zorgen geuit over de effecten van het boezemkanaal op de woon- en omgevingskwaliteit. Vanwege bijvoorbeeld de impact op het cultuurhistorische polderlandschap en aanwezige natuurwaarden zien zij hun huidige woon- en omgevingskwaliteiten aangetast worden dan wel dat dit een waardevermindering voor hun woning betekent. Deze verandering in de woon- en omgevingskwaliteit zijn beschouwd in de milieueffectrapportage bij het locatiebesluit. In de verdere planuitwerking is er binnen het gebiedsproces ruimte om maatregelen mee te nemen om de impact op het woongenot te verzachten, dan wel in te passen.

Aandacht voor het watersysteem

Voor Hardinxveld is de kans ingebracht om het polderwatersysteem voor het stedelijk gebied van Hardinxveld-Giessendam te verbeteren. Bij Groot Amers Sluis zijn zorgen geuit over de waterhuishouding in de sloten van het boezemland als gevolg van bemaling vanuit Groot-Amers Sluis en de beoogde ingrepen in het boezemland.

Met de locatiekeus voor Hardinxveld zullen de maatregelen voor het polderwatersysteem nader worden beschouwd, waaronder de mogelijkheden om het polderwatersysteem voor het stedelijk gebied van Hardinxveld te verbeteren.

(Meekoppel)Kansen voor nieuwe boezems

De omgeving heeft (meekoppel)kansen³ benoemd om kwaliteiten toe te voegen. Overigens kunnen deze ook weer conflicteren met het huidige gebruik en bestaande belangen. Onder andere zijn de volgende zaken genoemd;

- Het verbeteren van natuur- en ecologische kwaliteiten onder andere door natuurvriendelijke oevers en toevoegen biodiversiteit;
- Het ruimschoots ontwikkelen en tegelijk daarmee compenseren van natuur bij Hardinxveld door al dan niet gezamenlijk de water- en natuuropgave met het project verbreding A15 op te pakken;
- Kansen voor recreatieve routes op of langs de nieuwe boezemkades;
- Terugbrengen van dagrecreatieterreinen en volkstuinten langs de boezem bij Hardinxveld;
- Een breder gebiedsproces voor de ontwikkeling van woningen, natuur en recreatie;
- Versterken zichtbaarheid oude Hollandse Waterlinie;
- De ontwikkeling van de snelfietsroute Sliedrecht-Gorinchem;
- Mogelijkheden voor extensieve recreatie;
- Versterken van route Pelgrimspad;
- De Ammerse kade aanpakken (o.a. m.b.t. veiligheid/ drukte) bij verbreding boezem;
- Het realiseren van een nieuwe natuurijsbaan bij Groot-Ambers.

Deze kansen worden in de uitwerking naar VKA verder beschouwd, voor zover ze betrekking hebben op de locatie Hardinxveld. Daar waar het meekoppelkansen betreft zal in de uitwerking van het VKA nader met betreffende partijen worden onderzocht in hoeverre deze haalbaar zijn. Daar waar de (meekoppel)kansen onderdeel van het VKA worden, zullen deze in de planuitwerking verder worden uitgewerkt.

Terugbrengen huidig recreatief gebruik van de boezems

Belangenorganisaties vanuit de watersport en sportvisserij en direct belanghebbenden hebben met name voor het alternatief Groot-Ambers Sluis aandacht gevraagd voor de effecten voor recreatievaart, schaatsen, zwemmen en vissen en gevraagd deze recreatieve functies terug te brengen.

De effecten op het recreatief gebruik zijn in de milieueffectrapportage bij het locatiebesluit beschouwd. In de verdere uitwerking van het alternatief Hardinxveld naar VKA en in de planuitwerking zal de opgave en inpassing op het gebied van recreatie meegenomen worden.

Aandacht voor ruimtelijk kwaliteit en gebiedsontwikkeling

De (directe) omgeving heeft duidelijk de gebiedskwaliteiten en de effecten daarop onder de aandacht gebracht, onder meer de huidige waardevolle landschappelijke structuren en elementen, dorpskwaliteiten en cultuurhistorische waarde (onder meer bij Groot-Ambers; Molenkade, molens, roedenloods, Boven Tiendweg, en bij Hardinxveld; de recreatiekwaliteiten langs de Giessen, het natuurgebied tussen de Parallelweg en de A15). Daarbij is het landschappelijk en architectonisch ontwerp en inpassing van de boezem en het gemaal als een belangrijke opgaven benoemd. Met name voor Hardinxveld zijn daarbij (meekoppel)kansen genoemd om het gebied verder te ontwikkelen door een breder gebiedsproces voor de ontwikkeling van woningen, natuur en recreatie.

³ Meekoppelkansen; kansen die synergievoordelen en meerwaarde bieden. Met meekoppelkansen kunnen bijvoorbeeld aanvullende doelstellingen of opgaven van partijen mee worden genomen, kan een beter resultaat worden bereikt en/of kan de overlast van de uitvoering voor de omgeving worden beperkt en/of kosten worden bespaard.

De effecten op het huidige landschap en cultuurhistorische elementen zijn in de milieueffectrapportage beschouwd. In de uitwerking van het alternatief Hardinxveld zal de ruimtelijke en inpassingsopgave nader uitgewerkt worden door het opstellen van een visie ruimtelijke kwaliteit die de basis is voor de verdere uitwerking van de schetsontwerpen. Daarnaast zal met betreffende partijen onderzocht worden of meekoppelkansen meegenomen kunnen worden.

Inbreng van lokale gebiedsinformatie;

Tijdens meedenkbijeenkomsten en keukentafelgesprekken hebben directbetrokkenen ook gebiedsinformatie ingebracht die meegenomen zijn in de schetsontwerpen. Bijvoorbeeld aandacht voor de slechte grondkwaliteit (draagkracht), aanwezigheid van puin in de ondergrond, aanwezigheid van beschermde of bijzondere diersoorten.

Bijlage 1 | Overzicht participatiemomenten fase 1 boezembemaling Overwaard

Activiteit	Datum
Kennisgeving & Algemene informatie bijeenkomst rondom de watersysteemmaatregelen in de Alblasserwaard	Oktober 2018
Meedenkbijeenkomst boezembemaling locatie Groot Ammers	Nov 2018
Nieuwsbrief #1 verkenning watersysteemmaatregelen; toelichting verkenningsfase watersysteemmaatregelen, resultaten uit meedenktafel Groot Ammers	Jan 2019
Keukentafelgesprekken Groot-Ammers	Dec 2018-mrt 2019
Meedenkbijeenkomst boezembemaling Hardinxveld met overheden	Januari 2019
Informatieavond / meedenktafels boezembemaling locatie Hardinxveld	Februari 2019
Informatiebijeenkomsten boezembemaling locatie Hardinxveld & Groot Ammers	maart 2019
Bestuurlijke begeleidingsgroep	Maart 2019
Nieuwsbrief #2 en uitnodiging over bestuurlijk besluitvorming: keuze boezembemaling locatie Hardinxveld	Juni/juli 2019
Informatieavond keuze boezembemaling locatie Hardinxveld	Juli 2019
Keukentafelgesprekken Hardinxveld	Aug-okt 2019
Ambtelijke begeleidingsgroep	Feb 2020
Nieuwsbrief #4 / bewonersbrief Hardinxveld; nader onderzoek Groot Ammers, M.e.r en van mogelijke naar kansrijke tracés voor Hardinxveld	Maart 2020
Telefonische spreekuur: trechtering mogelijke naar kansrijke alternatieven Hardinxveld	Maart 2020
Kennisgeving en publicatie NRD, inclusief participatieplan	Apr 2020
(online) Informatiebijeenkomst NRD	Mei 2020
Indienen van zienswijzen op NRD	/mei 2020
Ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep: verbreding verkenning met Groot-Ammers-West, schetsontwerpen en Nota van Antwoord	Juli 2020
Informatiebijeenkomst toevoegen Groot Ammers West	Juli 2020
(online)Informatieavond schetsontwerpen Groot Ammers Sluis en -West en terugkoppeling zienswijzen	Juli 2020
Inloopmiddag/avond schetsontwerpen Groot Ammers Sluis en -West	Juli 2020
(online) Informatieavond; toelichting over de (aangepaste) schetsontwerpen, de resultaten van de omgevings- en milieueffectonderzoeken en de kostenverhouding van de drie kansrijke alternatieven.	Sept 2020
Inloopmiddag/avond Hardinxveld en Groot Ammers; (aangepaste) schetsontwerpen, de resultaten van de omgevings- en milieueffectonderzoeken en de kostenverhouding van de drie kansrijke alternatieven	Sept 2020
Ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep: beoordeling alternatieven	Sept – okt 2020
Advies Provincie Zuid-Holland op reikwijdte en detailniveau milieueffectrapportage, inclusief Nota van antwoord zienswijzen op de NRD en bijbehorende adviezen	Okt 2020
Ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep: Ontwerp-locatiebesluit en MER	Nov – dec. 2020
Nieuwsbrief #5; locatiebesluit boezembemaling Overwaard; Hardinxveld	dec 2020

<i>Afronding fase 1 (nog te doorlopen):</i>	
<i>Informatiebijeenkomst locatiebesluit boezembemaling Overwaard; Hardinxveld en M.e.r.</i>	<i>Jan 2021</i>
<i>Inspraakreactie mogelijk op ontwerp locatiebesluit en de Milieueffectrapportage</i>	<i>jan-febr 2021</i>
<i>Nota van Antwoord op inspraak locatiebesluit en de Milieueffectrapportage</i>	<i>Febr-mrt 2021</i>